

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Juhannuskylän koulu lv. 2024-2025

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäyttämisen merkitys läpi lukuvuoden • Yhteistyökumppaneina kuraattorit, kouluvalmentajat, oppilaskunta, tukioppilaat 	<p><i>Miten tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Edistetään hyvän huomaamista ja positiivisen palautteen antamista (Mahdollisuus osallistua Huomaa hyvä- koulutukseen) • Ak: 4. ja 6. luokan tunne-, vuorovaikutus- ja turvataidot oppitunnit (0,5 vvt) • Yk: 7.-9. luokilla tunne- ja vuorovaikutuskansiot, aihetta käsitellään luokanohjaajan tunneilla sekä eri oppiaineissa ja OPS:in sisällöissä ja tavoitteissa • 7. luokkalaisten ryhmäytyspäivät Luontokoulussa • tukioppilaat mukana arjessa • 7.-9. luokilla ensimmäisellä kouluviikolla oman luokan päivät

		<p>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään? Kuinka monta tuntia opetukseen käytetään? Missä oppiaineissa?</p> <ul style="list-style-type: none">• Ak: Luokanopettaja voi käyttää mm. Hyvä mieli- materiaalia, Malti ja Sinni materiaali on myös koululla saatavilla• Materiaalia on saatavilla sekä oppikirjoissa että internetissä (esim. Rovaniemen hyvinvoinnin vuosikello)• Some-turva• Verso-toimintamalli• 4. ja 6. luokan tunne-, vuorovaikutus- ja turvataidot oppitunnit (0,5 vvt)• Kaikilla luokka-asteilla säännöllisesti etenkin YM ja SUK sisällöissä, tarvittaessa enemmän• Oppitunteja tai tapaamisia voi pitää myös kuraattori• Kouluvalmentaja tekee ryhmäytystunteja oppituntien aikana sovitusti• Yk: <i>luokanohjaajan tunnit, kts edellä OPS</i>• <i>Terveystieto, äidinkieli, et, uskonto, kielet, ryhmätyöt eri oppiaineissa</i>• <i>Some-turva</i>• <i>MOTIA-valinnaisaine 2 vvt, kouluvalmentaja ja erityisopettaja</i>
--	--	---

		<p>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi?</p> <ul style="list-style-type: none">• Mitä mulle kuuluu- kysely kaikille luokkatasoille marraskuussa• Mahdolliset erilliset kiusaamiskyselyt tarvittaessa• Some-turva• Ak: Kertomalla aikuiselle: luokanopettajat, luokkaa opettavat muut opettajat, koulun kaikki aikuiset, oppilashuoltohenkilökunta, huoltajat• Yk: Kertomalla aikuiselle: luokanohjaajat, kouluvalmentajat, oppilashuoltohenkilökunta, huoltajat <p>Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</p> <ul style="list-style-type: none">• Ak: Oppilaskunnan tapahtumat, MaTo-tiimi, pipa-vala, yhteiset tilaisuudet ja juhlat, kirjastovälkkä, Välske-lainaamo, Kummiluokkatoiminta, joustava esi- ja alkuopetus, aikuisen osoittama esimerkki toisten kohtaamisessa• Yhteiset säännöt ja niistä kiinnittäminen• Koko koulu kasvattaa• Välkkäri-toiminta: isommat oppilaat leikittävät pienempiä välitunneilla• Yk: Tukioppilastoiminta, kouluvalmentajien toiminta, oppilaskunnan toiminta, vierailut,
--	--	---

		<p>MaTo-tiimi, yhteiset tilaisuudet ja juhlat, aikuisen osoittama esimerkki toisten kohtaamisessa</p> <ul style="list-style-type: none">• Yhteiset säännöt ja niistä kiinnipitäminen• Koko koulu kasvattaa <p><i>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Wilma-viestit, Juhannuskylä tiedottaa- lehti, vanhempainillat, kotisivu
--	--	---

2) Interventio, puuttuminen

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<p><i>Miten interventioprosessi toteutuu koulussanne? Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat?</i></p> <p>Keskeinen tavoite on varmistaa oppilaiden oikeus turvalliseen koulunkäyntiin ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen.</p> <p>Tilanteisiin puututaan ja ne selvitetään mahdollisimman pian</p> <p>Se tilanteessa olevat aikuinen, joka kuulee/näkee, aloittaa selvittelyn.</p> <p>Kaikkia osapuolia kuullaan erikseen.</p> <p>Tapahtumat kirjataan erilliseen lomakkeeseen</p> <p>Tiedotetaan huoltajia.</p> <p>Tarvittaessa mukaan tarvittava määrä aikuisia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ak: Luokanopettaja kuulee ja keskustelee asianosaisten kanssa • Mikäli tilanne pitkittyy, otetaan mukaan toinen aikuinen (Kaisa Aine) ja/tai huoltajat • Tarvittaessa oppilashuoltohenkilöstö tulee käsittelyyn mukaan • Yk: Kaikki koulun aikuiset, kouluvalmentajat, oppilashuoltohenkilöstö, luokanohjaajat • Käsittelyssä mukana luokanohjaaja ja luokkatasojohtaja/erityisopettaja • Mikäli tilanne pitkittyy, otetaan mukaan toinen aikuinen (Katri Siippainen) ja/tai huoltajat

		<p>Miten prosessista on tiedotettu etukäteen? <i>Prosessista tiedotetaan opettajankokouksessa vuosittain, kotisivuilla ja vanhempainilloissa (erityisesti 1. lk, 3lk, 5lk ja 7 lk)</i></p> <p>Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa?</p> <ul style="list-style-type: none">• Asianosainen aikuinen tiedottaa asiasta huoltajia, tarvittaessa rehtorit mukana.
--	--	--

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<p><i>Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaikkia osapuolia kuullaan erikseen ja/tai yhdessä. <p><i>Mihin koulu kirjaa selvittelyn? Mitä työkaluja koululla on käytössä selvittelyn tueksi? Miten selvittely dokumentoidaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamisen selvittelyt tulee kirjata. Tähän on tarjolla erilaisia vaihtoehtoisia lomakkeita. Ks. Kuvaliite lopusta. Lomakkeet tallennetaan Pedagogisen tuen tiimin kansioon (Teams), johon on pääsy erityisopettajilla, rehtoreilla • Huoltajia tiedotetaan kiusaamistilanteiden selvittelystä. • Kasvatuskeskustelut kirjataan Wilmaan. <p><i>Ketkä selvittelyyn osallistuvat?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asianosaiset ja mahdollisesti silminnäkijät <p><i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Järjestyssäännöt, tapauskohtaiset sanktiot esim. välitunnin menetys, virkavallan konsultointi

		<p>Systemaattinen vuorovaikutustaitojen harjoittelu esim. Tarraseuranta</p> <p><i>Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Avoin keskustelu kiusaamistilanteiden selvittelyn keinoista ja mahdollisuuksien mukaan useampi aikuinen sovittelutilanteessa• Varmistetaan asianomaisten kanssa, että kirjaukset ovat tehty oikein <p><i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Rehtori ja asianosainen aikuinen yhteistyössä <p><i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Huoltajat ja tarvittaessa viranomaiset
--	--	---

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<p><i>Kuka vastaa seurannasta?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asianosaiset aikuiset koululla <p><i>Mitä asioita seurantaan kuuluu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jatkuuko kiusaaminen, miten kiusaaja/ kiusattu pärjäävät • Käydään läpi, mitä on opittu <p><i>Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alkuperäisessä sovittelussa sovitaan jatkoseurantapäivä ja seuraajat sekä mahdolliset toimenpiteet, jos kiusaaminen jatkuu <p><i>Kuinka pitkään seuranta jatkuu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Seuranta sovitaan tapauskohtaisesti. Tarvittaessa seurantatapauksia voi olla useampikin.

Esimerkki lomake KIUSAAMISEN SELVITTELY

Päiväys:

Oppilaitten nimet ja luokat

Selvittelijän nimi / nimet

1. Tilanteen kuvaus:

Mitä on tapahtunut/tehty/sanottu, missä, milloin, ketkä, kenelle, miksi?

2. Sopiminen:

Pahoittelut ja anteeksipyyntö; sopimukset, joiden pohjalta osataan toimia jatkossa eri tavalla
Kaikkien osallisten kohdalta kirjataan, miten itse voi toimia jatkossa paremmin.

3. Seuranta:

Milloin tarkistetaan tilanne? päivämäärä, henkilöt

4. Ilmoitus kotiin:

Päivämäärä, henkilöt, joihin on otettu yhteyttä, tapa

5. Seurantapalaveri:

Seurantapalaveri(e)n ja kulku ja johtopäätökset.